

Orao zajmie się obsługą rosyjskich silników

#Lotnictwo wojskowe #Pożegnania #Strategia i polityka 24 stycznia 2018

Utworzona w 1944 spółka akcyjna Orao z Bijeljiny, miasta w Republice Serbskiej (RS), jednej z dwóch części składowych Bośni i Hercegowiny (BiH), zajmująca się produkcją i naprawami silników odrzutowych, wkrótce stanie się autoryzowanym napraw i obsługi rosyjskich silników turbowalowych. Informację tę ujawnił dyrektor Orao, Milan Prica, który poinformował media, że do końca stycznia spółka zawrze umowę licencyjną z rosyjskimi zakładami im. Klimowa z Sankt Petersburga.

Macedoński Mi-171 (MAP-7710) przechodzi obecnie przegląd naprawczy struktury w zakładach Moma Stanojlovic w Serbii. Jego silniki mogą być pierwszymi, które przejdą analogiczne prace w zakładach Orao / Zdjęcie: Igor Bozinovski

Specjalizujemy się w naprawach silników wojskowych, a 85% naszej działalności to zlecenia eksportowe. Chociaż silniki, którymi się zajmujemy są już przestarzałe, to zanim zostaną wycofane z eksploatacji, zapewnią nam zajęcie przez kolejne dziesięć lat. Pozyskanie zdolności do napraw i obsługi silników śmigłowcowych i odrzutowych RD-33 [stanowiących napęd myśliwców MiG-29] dałyby nam pracę przez jeszcze dłuższy okres – powiedział Prica w wywiadzie dla dziennika Nezavisne Novine.

Orao, specjalizujące się w produkcji, naprawie i obsłudze silników turboodrzutowych Rolls-Royce Viper 600, napędzających zaprojektowane i produkowane w b. Jugosławii samoloty bojowe Soko G-4 Super Galeb i Soko J-22, otrzymało w grudniu ubiegłego roku kontrakt wartości 26,36 mln euro na remonty silników Viper, eksploatowane przez serbskie Ratno Vazduhoplovstvo i Protivvazduhoplovna Odbrana (RV i PVO, wojska lotnicze i obrony powietrznej)

Spółka z Bijeljiny nawiązała pierwsze kontakty z zakładami im. Klimowa wiele lat temu, a w październiku 2015 delegacja Republiki Serbskiej pod przewodnictwem ministra przemysłu, energetyki i górnictwa, Petara Đokića, odwiedziła St. Petersburg, aby

uzyskać od Rosjan pozytywną opinię na temat potencjalnej współpracy z Oraq. W tym czasie media Republiki Serbskiej donosiły, że *Klimow zaoferował całą niezbędną dokumentację, szkolenie personelu i licencję na naprawy silników śmigłowcowych przez 18 miesięcy za obniżoną cenę 10 milionów BAM (5,1 miliona euro)*. Kolejne rozmowy zakończyły się 17 maja 2017 w Moskwie, kiedy to międzypaństwowa komisja ds. handlu i współpracy gospodarczej pomiędzy FR a BiH uzgodniła, że Oraq otrzyma licencję na naprawę rosyjskich silników śmigłowcowych.

Według *Nezavisnych Novin* umowa, którą podpiszą Oraq i Klimow, ma wartość 2,9 mln euro, a częściowo pokryje ją rząd Republiki Serbskiej, który walczy o utrzymanie płynności finansowej Oraq w poszukiwaniu nowych perspektyw dla spółki.

Zaangażowanie rządu RS w pozyskanie licencji Klimowa dla Oraq zintensyfikowało się po podpisaniu w marcu zeszłego roku porozumienia między Rosją a Bośnią i Hercegowiną w sprawie uregulowania długu byłej jugosłowiańskiej republiki z czasów radzieckich. Zgodnie z umową Moskwa przekazała 8 sierpnia 2017 rządowi w Sarajewie 125,15 mln, z czego 29% przypadło Republice Serbskiej.

Zakres umowy licencyjnej między Oraq i Klimowem pozostaje nieznany.

Najprawdopodobniej ma ona dotyczyć naprawie i obsługi silników turbowalowych serii TW3-117 przeznaczonych dla śmigłowców rodziny Mi-8MT / Mi-17. Władze Oraq nie odpowiedziały na pytanie korespondenta RAPORT-wto, jak długo obowiązywać będzie w/w umowa i czy obejmie ona także silniki WK-2500 i RD-33.

Rozszerzenie portfolio Oraq o silniki śmigłowcowe Klimowa wydaje się być zgodne z planami rządu w Belgradzie, dążącego do przekształcenia serbskich zakładów lotniczych Moma Stanojlovic w Batajnicy w centrum obsługi śmigłowców rodziny Mi-8/17/171. Jego pierwszym klientem jest Ministerstwo Spraw Wewnętrznych Macedonii, które zleciło Serbom dokonanie przeglądu naprawczego 3 śmigłowców (pary Mi-171 i jednego Mi-17W-5), z pomocą specjalistów z FR. W tej sytuacji nie byłoby zaskoczeniem, gdyby zabudowane w nich wszystkie silniki TW3-117WM serii 02 przeszły przeglądy naprawcze w Oraq. Drugim potencjalnym zleceniodawcą na prace tego rodzaju mogą być Oruzane Snage Bosne i Hercegovine (OSBiH, Siły Zbrojne Bośni i Hercegowiny), które eksploatują flotę złożoną z czterech Mi-8MTW-1 / Mi-17 napędzanych silnikami TW3-117MT ([Polityka blokuje rozwój floty śmigłowców BiH](#), 2017-09-12).

Przekształcenie Oraq w autoryzowane centrum napraw i obsługi silników TW3-117 i RD-33 ma olbrzymi sens z punktu widzenia głównego klienta spółki – serbskiego ministerstwa obrony, które pozyskało w czerwcu 2016 parę śmigłowców Mi-17W-5 dla RV i PV, a obecnie planuje zakup dodatkowych 6 uzbrojonych śmigłowców tego typu w ramach trwającego procesu intensywnej modernizacji rodzimych sił zbrojnych. Równie realna jest perspektywa zajęcia się przez Oraq silnikami RD-33 – w ubiegłym roku flota

MiG-29 RV i PVO zwiększyła się z 4 do 10 samolotów, a w planach jest nabycie przez Serię dodatkowych 6 używanych myśliwców tego typu od Białorusi ([FR dostarczyła Serbii MiGi-29](#), 2017-10-10).

Zakłady Orao, zdolne do wykonywania napraw i obsługi silników turbinowych statków powietrznych eksploatowanych przez RV i PVO, uzupełniające serbski kompleks militarno-przemysłowy na światowym rynku broni, budzą szczególne zainteresowanie Belgradu. Państwowa spółka, zatrudniająca obecnie 390 pracowników, znajduje się na liście przedsiębiorstw Republiki Serbskiej, których kapitał zostanie zaoferowany dla prywatnych inwestorów. Oferta ta z pewnością spotka się z zainteresowaniem Serbii, która ma silne motywy polityczne, wojskowe i ekonomiczne, aby utrzymać to przedsiębiorstwo w dobrym stanie i, jeśli to możliwe, sprywatyzować i zintegrować je ze swoim przemysłem. Dzięki temu Orao mogłoby stać się trzecim europejskim, autoryzowanym przez Klimowa centrum usługowym poza Rosją, obok czeskiego LOM Praha i ukraińskiego Motor Sich ([Serbia zainteresowana przemysłem BiH](#), 2017-12-21).

Na podstawie informacji Igora Bozinovskiego

Powiązane wiadomości

- [Orao zajmie się obsługą rosyjskich silników \(2018-01-24\)](#)
- [Polityka blokuje rozwój floty śmigłowców BiH \(2017-09-12\)](#)
- [Viking wykupił dział Bombardiera \(2016-06-22\)](#)
- [Francja chce kupić CL-415 \(2016-03-25\)](#)
- [Macedońskie AT-802A w akcji \(2017-04-07\)](#)
- [Obsługa macedońskich AT-802 w ZTC \(2016-10-06\)](#)
- [FR dostarczyła Serbii MiGi-29 \(2017-10-10\)](#)
- [Serbskie MiGi-29 znów uziemione \(2017-09-20\)](#)
- [Rosyjskie uzbrojenie dla Serbii \(2016-12-25\)](#)
- [Białoruski prezent dla Serbii \(2017-01-30\)](#)
- [Serbia zainteresowana przemysłem BiH \(2017-12-21\)](#)
- [Serbia zmodernizuje obronę powietrzną \(2017-10-16\)](#)
- [Białoruski prezent dla Serbii \(2017-01-30\)](#)
- [FR dostarczyła Serbii MiGi-29 \(2017-10-10\)](#)
- [Serbia zmodernizuje Orao \(2017-11-13\)](#)
- [Bezbronna Serbia \(2014-06-05\)](#)